

БЕЛАРУСКАЯ МОВА І ЛІТАРАТУРА

"У дапамогу педагогу"
Серыя

*Сто тысяч год нядзай вакол шуркідз палі,
Сто тысяч год нядзай вакол гурдз дубровкі,
Накунь гуркідз вакол свідтаі наша мова,
Накунь і гурь беларускі на Зямлі.*

У. Караткевіч

11 (265)
лістапад
2023

БЕЛАРУСКАЯ МОВА І ЛІТАРАТУРА

Запрашаем на ўрок

- 3 Паленчук Л. Л. Падагульняльны ўрок па раздзеле «За смугою стагоддзяў» у V класе
- 7 Мішота Г. М. Падагульняльны ўрок па тэме «Вусная народная творчасць» (V клас)
- 11 Грахоўская С. А. Літаратурны квэст па творы В. Адамчыка «Салодкія яблыкі» (VI клас)
- 14 Несцяровіч С. У. Апавяданне Ядвігіна Ш. «Дуб-дзядуля» (тэставое заданне для вучняў X класа)
- 16 Ануфрыенка В. Л. Рознаскляняльныя назоўнікі (урок у VI класе)
- 19 Цецярук Н. В. Сачыненне — апісанне знешнасці чалавека (урок у VII класе)

Методыка і вопыт

- 24 Валочка Г. М. Дыдактычныя матэрыялы па фарміраванні асобных і метапрадметных кампетэнцый (Беларуская мова, VIII—IX класы)
- 29 Якімовіч А. М. Вывучаем беларускую пунктуацыю: практыкум
- 34 Казакевіч-Альшанец Н. Г. Сродкі візуалізацыі на ўроках літаратуры (з вопыту працы)

Рыхтуемся да тэсціравання

- 40 Васілевіч С. Л. Падрыхтоўка да цэнтралізаванага экзамену па беларускай мове: практычныя заданні з адказамі: комплексы №№ 14—15

Навуковыя публікацыі

- 48 Трафімчык А. В. Паэма Якуба Коласа «Новая зямля» як «энцыклапедыя сялянскага жыцця»: аспекты працятання

Пазакласная работа

- 54 Бандарэнка М. В. Мова мая беларуская (інтэлектуальная «Свая гульня» для вучняў V—VIII класаў)
- 59 Казлоўская І. І. Мовазнаўчы рынг «Ведай роднае слова!» (гульня для вучняў VIII—IX класаў)

Займальны матэрыял

- 63 Крыптаграма «Адам Міцкевіч». Склала Т. А. Троцкая
- 64 Адам Міцкевіч: жыццё і творчасць: крыжаванка. Склалі Т. Ф. Байраш, В. Ч. Клянёўская

На другой старонцы вокладкі — партрэт Алесь Звонака (1907—1996). Мастак А. Ю. Прынькова.

На трэцяй старонцы вокладкі — фотаздымак бюста Івана Мележа побач з філіялам дома-музея пісьменніка ў в. Глінішча Хойніцкага раёна. Усталяваны ў 1983 годзе. Аўтар — скульптар Дзмітрый Папоў. Фота К. К. Шастоўскага.

Дасылаючы матэрыялы для публікацыі ў нашым часопісе, аўтары тым самым перадаюць выдаўцу невыключныя маёмасныя правы на ўзнаўленне, распаўсюджванне, паведамленне для ўсеагульнага ведама і іншыя магчымыя спосабы выкарыстання твора без абмежавання тэрыторыі распаўсюджвання (у тым ліку ў электроннай версіі часопіса), а таксама даць згоду на апрацоўку персанальных даных.

Рэдактар А. В. Міронава. Карэктар А. У. Бельская. Макет і вёрстка І. М. Кузьмянкавай.

Выход у свет 30.11.2023. Формат 60 × 84¹/₈. Папера афсетная. Друк афсетны. Ум. друк. арк. 7,44. Ул.-выд. арк. 6,02. Тыраж 1182 экз. Заказ 107. Цана свабодная.

Адрас рэдакцыі часопіса «Беларуская мова і літаратура»: Вул. Будзённага, 21, 220070, г. Мінск, тэл.: 393-93-20.

Надрукавана ў таварыстве з абмежаванай адказнасцю «СПАРТ».

ЛП № 02330/427 ад 17.12.2012. Вул. Кнорына, д. 50, корп. 8, каб. 305, 220103, г. Мінск

У выпадку выяўлення паліграфічнага браку звартайцеся ў вытворчы аддзел выдавецтва па тэл. (017) 379-88-78.